

а к а д е м і ч н а ПАНОРАМА

Інформаційне видання Національного університету «Києво-Могилянська академія» Травень 2008

28-30 травня 2008 року в Києво-Могилянській академії відбулася Міжнародна наукова конференція пам'яті Омеляна Прицака «Спадщина Омеляна Прицака і сучасні гуманітарні науки». Під час конференції відбулася виставка «Із колекції Омеляна Прицака», пройшов круглий стіл: «Київська Русь та Євразійський Стен», секційні засідання.

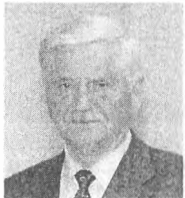
У заході взяли участь відомі науковці, політики, дипломати з Великобританії, Канади, Туреччини, Грузії, Російської Федерації (Дагестану, Аджарії, Москви, Тюмені, Уфі), багатьох міст України. Пропонуємо читачам «Академічної панорами» коментарі експертів, які взяли участь у роботі конференції, що важливості цього заходу та подальших перспектив сходознавчих досліджень у НаУКМА.

Пропонуємо наразі читачам «Академічної панорами» коментарі науковців – учасників конференції.

Г. Грабович, професор, Український науковий інститут Гарвардського університету (США):

Ця конференція невинно відбувається в Києво-Могилянській академії. По-перше, тому, що бібліотека Прицака опинилася тут – і це, очевидно, дуже добре. Це потужний ресурс, і найважливіше питання тепер – як його найкраще використати. Я розумію, що вже існують різні концепції і плани, але головне – маючи такий ресурс, не втратити переваг, які він надає. Могилянська має заслужену репутацію активної, ініціативної інституції. Вона тут показала свою виразно плідну ініціативу. Тому ця конференція є природним завершенням першого етапу – з часу, коли бібліотека була передана. Наступне питання – як її використовувати, щоби вона притягала науковців, щоби була поштовхом до подальших студій, які, як я розумію, вже починаються. Не тільки в галузі сходознавства, але й і в галузі політології. І все це цілком відповідає величчю спадщини Омеляна Прицака, адже він мислив масштабно. Я думаю, що він був би дуже радий, якби знав, як доладно буде використаний цей потенціал.

Ю.М. Кочубей, канд. філол. наук, Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ:

Сама особистість Прицака, пам'яті якого проводиться ця конференція, вже робить багато чого для вирішення багатьох наших проблем. Проблеми сходу, я вважаю, є дуже важливими і для розуміння наших внутрішніх проблем – і для визначення шляхів вирішення цих проблем. Схід завжди приваблював увагу вчених світу й України, серед яких визначне місце посідає Омелян Прицак. Тому сьогоднішня міжнародна конференція, на мій погляд, має виняткове значення: адже ті думки, ті ідеї, які пролунають тут, суттєво вплинуть не лише на розвиток сходознавства в Україні і світі, але й на вирішення багатьох нагальних прагматичних проблем нашого суспільства.

В.В. Лучик, доктор філологічних наук, зав. кафедри загального і слов'янського мовознавства НаУКМА:

Омелян Прицак – це всесвітньо відомий учений (сходознавець, мовознавець, історик), людина енциклопедичних знань. Він передав Києво-Могилянській академії свою наукову бібліотеку – одну з найбільших у Європі, тому наш університет, крім духовної близькості з великим ученим, має ще й зобов'язання: пропагувати його надбання. Це перша міжнародна конференція пам'яті Омеляна Прицака – вона є подією не лише в науковому житті університету, але й України. Ми не сумніваємося, що вона започаткує традиційні накові конференції на честь Омеляна Йосиповича, адже наступного року минає 90 років з дня його народження. Тому ця конференція – справді незвичайна подія для Києво-Могилянської академії.

Від редакції: в наступному випуску АП буде розміщено докладний аналітичний матеріал про цю конференцію.

Підготував Н. Назаров, ФГН-1

У нашому випуску:

Лариса Масенко: «В Україні немає мовного конфлікту»

Стор. 3, 8

Триєдність Поезії, або Розмова про джаз, кро-

кодилів і Бога

Стор. 4

Що означає проілюструвати Данте? Розмова з проф. О. Петровою

Стор. 5

Національний «Lik-bez»

Стор. 6, 7

Партнери НаУКМА

Інвестиційна компанія Dragon Capital (www.dragon-capital.ua) – найбільша інвестиційна компанія України, яку очолює випускник Могиланки Дмитро Тарабакін, вже декілька років поспіль активно співпрацює з університетом. «Наше співробітництво з «Dragon Capital» розширюється і виходить на якісно новий рівень», – говорить президент НаУКМА Сергій Квіт. – Наш спільний досвід доводить, що інвестиції в освітню галузь безпрограшні і вигідні для бізнесу: підтримуючи викладачів чи видання спеціалізованих посібників, компанія отримує фахівців, готових для роботи саме в їхньому секторі».

Дедалі більше фондкових компаній, враховуючи нові перспективи на ринку фінансових послуг, переглядають свої стратегії, переорієнтовуючись на роботу з приватними інвесторами. За минулорічними підсумками, інвестування в

«Драконівські» перспективи»

інструменти фондового ринку даю багато більших прибутків, ніж інші чинні на ринку можливості – банківські депозити, золото або нерухомість. На аналогічні висновки наштовхує 10-річна статистика, згідно якої фондовий ринок в Україні дає прибуток удвадцятіро більший, ніж решта інвестиційних можливостей. Проте робота з фізичними особами – справа копійка й непростя, в кожному окремо взятому випадку треба знаходити індивідуальний підхід. Така тенденція призвела до того, що, з одного боку, у багатьох фінансових компаній відкрились нові цікаві вакансії, а з іншого, їм перешкоджає дефіцит кваліфікованих кадрів, особливо спеціалістів із продажу.

Кузні талантів

Лідер українського фондового ринку, інвестиційна компанія Dragon Capital, активно шукає нових співробітників, використовуючи всі доступні на ринку можливості. Це – і розміщення оголошень та реклами вакансій у пресі, активний пошук кандидатів і розміщення інформації про вакансії на спеціалізованих Інтернет-сайтах, рекомендації співробітників самої компанії та їхніх друзів.

Сьогодні штат співробітників компанії уже перевищив 140 чоловік, і він надалі динамічно зростає. Понад половина з них – спеціалісти, які заробляють гроші для компанії. – брокери, аналітики, менеджери інвестиційно-банківського департаменту; решта – супутний персонал. В універсальних інвестиційних компаніях і банках є такі ключові департаменти як брокерський, інвестиційного банкінгу, підрозділ із управління активами та прямими інвестиціями в компанії, що розвиваються. Але «прибуткові» департаменти не можуть існувати самі собою, не можуть працювати без правової підтримки оформлення угод, без технічного виконання угод у back-office, IT-підтримки.

Для того, аби почати співпрацю з Dragon Capital, треба пройти кілька етапів інтерв'ю, де оцінюють у першу чергу професіоналізм та досвід роботи. Не завадять рекомендаційні листи з попередніх місць роботи. Однак, навіть якщо ви молоді і не масти досвіду роботи, не впадайте у відчай. В Dragon Capital пропонують пройти інternатуру випускникам провідних вишів. Перевагу віддають передусім студентам НаУКМА, а також Національного університету Т. Шевченка.

За західними стандартами

Відмінною рисою офісу Dragon Capital є прийнята на Заході модель облаштування – open space area, коли в робочому приміщенні немає окремих кімнат, а департаменти розділено невисокою перегородкою. Навіть топ-менеджмент не має власних кабінетів. Кожен може бачити, хто й чим займається, і без перешкод дістатися свого шефа в разі потреби.

Минулого року до складу акціонерів Dragon Capital ввійшов міжнародний інвестиційний банк Goldman Sachs. Як наслідок, «драконівські» здобули можливість проходити стажування в лондонському офісі акціонера. Як зауважують у Dragon Capital, таке співробітництво до певної міри унікальне, оскільки світові фінансові компанії працюють у закритому режимі і побачити їхню роботу зсередини практично неможливо.

Окрім проходження стажувань та тренінгів, ключові аналітики

здобувають міжнародний ступінь сертифікованого фінансового аналітика CFA (Chartered Financial Analyst), яка високо котирується на світовому фінансовому ринку. Наявність у аналітиків ступеню CFA підвищує рівень довіри міжнародних інвесторів до їхніх рекомендацій і миттєво збільшує вартість такого спеціаліста до міжнародного рівня. Двоє аналітиків компанії вже мають такий сертифікат, ще дев'ятьоро проходять етапи цієї програми.

Фондові зайворонки

Однак робота в інвестиційній компанії – не суцільний мед, тут є й ложка дьогтю. Робочий день Dragon Capital починається рівно о 8:30 ранку. До того ж, на роботу краще приходити заздалегідь, трохи раніше; запізнення в компанії небажані. Є окрема система передбачених штрафів, які, однак, рідко вдається накласти з огляду на вчасну появу працівників на робочому місці. Певної сталості кількості робочих годин на день теж не існує. Усе залежить від обсягу роботи, тому дехто з працівників засиджується допізна. І це не дивно: зарплата спеціаліста Dragon Capital залежить від результату його роботи, тому, чим більше грошей він зможе заробити для компанії, тим вищий буде його особистий дохід.

Соціальна підтримка

Крім матеріальної мотивації, компанія пропонує своїм співробітникам пристойний соціальний пакет, до якого входять: медичне страхування, компенсація мобільного зв'язку, можливість особистого користування авто-транспортном. Можливі варіанти часткової сплати за навчання. Крім цього. Для підвищення ефективності роботи та заохочення співробітників, які вже працюють не менше року, компанія надає можливість отримати пільговий кредит на житло чи автомобіль.

З січня цього року Dragon Capital відкрила всім своїм співробітникам персональні рахунки в недержавному пенсійному фонді, яким управляє компанія. Щомісяця ці рахунки поповнюються грошовими внесками, які, після виходу на пенсію, будуть додатково виплачено до державних пенсій.

У компанії є й власні традиції відпочинку – щороку взимку їздити в гори. Цього року в березні весь колектив провів кілька днів у горах Грузії, на курорті Гудаурі. А щороку в травні співробітники Dragon Capital відзначають день народження своєї компанії, якій цього року виповнюється 8.

Конкурс

Конкурс на здобуття гранту науково-педагогічним працівникам НаУКМА

Міжнародний благодійний фонд відродження Києво-Могилянської академії спільно з науково-дослідною частиною оголошує конкурс на здобуття цільової фінансової підтримки (гранту) науково-педагогічним працівникам НаУКМА для написання підручників та навчальних посібників. Загальний річний фонд цільової фінансової підтримки складає 40 тисяч гривень.

З Положенням про цільову фінансову підтримку (Грант) можна ознайомитися на внутрішньому сайті університету <http://victory.ukma.lan/local>.

Претенденти на Грант до 15 вересня 2008 року мають подати в науково-дослідну частину НаУКМА (корпус 5, кімн. 307-308 або 310) такі документи:

- особиста заява на ім'я президента МБФВ КМА з проханням надати Грант на написання підручника/навчального посібника,
- розширений план підручника/посібника,
- рекомендація кафедри з обґрунтуванням необхідності написання даного підручника/навчального посібника
- анкета (анкету можна отримати в науково-дослідній частині).

До 1 жовтня 2008 року конкурсна комісія визначить переможців і рекомендує правлінню МБФВ КМА претендентів на отримання Гранту.

Склад конкурсної комісії:

Кобзар В.Ф. – виконавчий директор МБФВ КМА – голова комісії;

Кострова Л.І. – начальник НДЧ – секретар комісії

Моренець В.П. – віце-президент з науково-навчальних студій;

Бурбан А.Ф. – віце-президент з навчальної роботи;

Ярошенко Т.О. – віце-президент з інформаційного забезпечення, директор наукової бібліотеки;

Соловійова В.Й. – директор Видавничого дому «КМА».

Наука в НАУКМА

Серед прихильників російської мови як другої державної лише 19% вважають, що на цей момент їхні мовні права порушуються; 20% «звикли до російськомовного середовища, і поява українського викликає певні незручності», 3,3% не бажають вчити українську, а 2,6% зізналися, що їх просто драгує українська мова.

Українці звикли до життя у двомовному суспільстві. «Не важливо, якою мовою ти говориш. Головне – щоб людиною був хороша», – традиційна позиція більшості громадян. У мирні міжвиборчі часи політики про мовне питання забувають, а всі гасла залишаються лише агітаційною риторикою, тож за шістнадцять років мовна ситуація в Україні суттєво не змінилася: Захід залишається україномовним, Центральна Україна – двомовною з сильними тенденціями в бік збільшення україномовного населення, а Схід та Південь – російськомовними, з прикро вираженими проросійськими тенденціями.

Лариса Масенко: «В Україні немає мовного конфлікту»

Існує два підходи до вирішення цієї ситуації: один з них містить низку пропозицій, спрямованих на поступове розширення сфер вживання української мови, а згідно з іншим пропонується прийняти нинішній стан

справ я к
даність, тобто зафіксувати наявні російськомовні тенденції і сприяти їхньому посиленню. І оскільки Україна все-таки не полишає надій на вступ до Європейського Союзу, символ толерантності та політкоректності, зважати доводиться саме на останній варіант.

Що ж обирають українці: ЄС, де історичними русифікаторськими бідами України ніхто не переймається, чи власне незалежну Україну з власною мовою, закріпленою не лише державним статусом, а й особистісним вибором більшості громадян? Часткову відповідь на це запитання дають результати всеукраїнського соціологічного опитування, проведеного в рамках проекту «Мовна політика в Україні: антропологічні, лінгвістичні та інші підходи» за участю Національного університету «Києво-Могилянська академія», Віденського університету та Науково-аналітичного центру соціологічних досліджень «Громадська думка». Про мовні уподобання наших співвітчизників розповіла завідувачка кафедри української мови НАУКМА, керівник проекту «Мовна політика в

Україні» Лариса Масенко...

– Пані Ларисо, у 2000 році Ви разом із Ганною Залізник, керівником центру «Громадська думка», провели подібне соціологічне дослідження в Києві. Був намір провести опитування по всій Україні, однак реалізувати його вдалося лише через 6 років.

– Після наших досліджень у столиці ми постійно подавали проекти на всеукраїнське опитування, однак, в кожній інституції, в тому числі й у Міністерстві освіти і науки, нам відмовляли. Коли в Ізраїлі відроджували іврит (їм треба було спочатку створити увесь побутовий словник цієї мови, а потім зробити її державною), вони постійно проводили опитування громадської думки, дізнавалися, скільки людей якою мовою говорить, щоб відкоригувати мовну політику. А в нашій країні такі дослідження мають додаткове значення, адже вони є одним із ефективних методів подолання постколоніальної кризи. Однак держава так і не забезпечила нам фінансування.

Вихід із ситуації мені підказала знайий славіст із Віденського університету Юліане Бестерс-Дільгер,

котра порадила подати проект на один з грантів від Європейського Союзу (проект INTAS, що на сьогодні вже згорнув свою діяльність – прим. Авт.). Ми виконували цей проект два роки, з серпня 2006 року до липня 2008 року. Було проведене масове опитування по всій Україні – це понад 2 тис. осіб за всіма соціолінгвістичними параметрами – а також в окремих фокус-групах, тобто 5 містах: Києві, Львові, Луцьку, Одесі і Донецьку. До складу нашої інтернаціональної групи дослідників увійшли вітчизняні мовознавці з Києво-Могилянської академії, група соціологів Ганни Залізник; Володимир Кулик з Академії наук, котрий вивчав мовну ситуацію після Помаранчевої революції, а також зарубіжні партнери: керівник проекту Юліане Бестерс-Дільгер, котра досліджувала мовну політику в ЗМІ; правник Біл Баурінг з Лондонського університету, який займається проблемами нацменшин на пострадянському просторі; Віра Сквирська, антрополог з Англії; Сальваторе дель Гаудіо, що досліджував проблему суржика.

– На мовному питанні постійно спекулюють, однак, до заходів, що сприяють розвитку української мови, вдаються нечасто.

– Так є, оскільки мовна політика в країні фактично відсутня. Статус державної підняв престиж української мови, але механізми контролю за виконанням мовного законодавства не запроваджені. В Латвії, наприклад, існують іспити з державної мови кількох рівнів складності, залежно від того, в якій галузі працює людина. Жартують, що не кожен латиське іспит для держслужбовців, настільки вони складні. До того ж там діють спеціальні наглядові комітети, представники яких можуть зайти в магазин і запитати, чи володіє власник латиською мовою, і забрати ліцензію у разі негативної відповіді. Те саме з радіостанціями. А в Україні серед високопосадовців є не тільки люди, котрі не володіють державною мовою, а, шонайст-

рашніше, такі, що не вважають українську взагалі за мову. Я маю на увазі Миколу Шевченка, голову Донецької міської адміністрації, Бахарєва Михайла, заступника голови АРК, котрий відверто сказав, що українці – це не нація взагалі і мови такої не існує.

– Сьогодні приємно спостерігати, що принаймні в Києві україномовних громадян стає дедалі більше. Чи такою ж втішною є ситуація в інших регіонах країни?

– Песимістичні висновки ми можемо зробити тільки щодо Сходу України, оскільки там значно погіршилася мовна ситуація, тобто збільшилася кількість українців, які відмовляються від української мови і називають рідною російську. Якщо людина говорить російською, а рідною визнає українську, тоді ще є шанс повернення до української мови в наступному поколінні. А коли українець визнає російську рідною – це означає, що фактично людина асимілювалася, денационалізувалася, тобто увійшла в російський етнос. На Сході такі тенденції підсилюються російськомовним культурно-

інформаційним простором, який ізолювали від української книжки та україномовних ЗМІ.

– Цього року Польща розгорнула кампанію з видачі польських карток етнічним полякам на території України. Чи не позначилося це на тому, що на Західній Україні більшість визнаватиме рідною польську?

– Поляки – єдиний етнос, який денационалізується, тобто входить в український етнос. Серед них близько 70 % визнають рідною українську. Тоді як переважна більшість нацменшин визнають рідною мовою російську або свою. У нас немає жодної насильницької українізації. Людина може залишатися в межах своєї культури, але вона мусить лояльно ставитися до державної мови, щоб спілкуватися в офіційних ситуаціях. У побуті, у власних школах, на шпальтах своїх газет представники нацменшин можуть використовувати свої мови – це їхнє право.

– Отже, жодна нацменшина, крім російської, українцям не загрожує і наша основна проблема здолати русифікацію, ступити розмивання національної ідентичності.

– Річ у тім, що в Україні проживає найчисельніша російська меншина серед усіх пострадянських республік. Згідно з останнім переписом населення грудня 2001 року, понад 17 % населення, тобто 8,5 млн жителів, вважають себе етнічними росіянами. Окрім того, близько 5 млн українців вважають російську своєю рідною мовою. А загалом приблизно половина населення надають перевагу російській мові у повсякденному спілкуванні. Не можна говорити, що росіяни нам чимось загрожують, адже серед них багато таких, що хотіли б, аби їхні діти володіли і російською, і українською. Особливо вони наполягають на вивченні дітьми української, якщо знають, що вищу освіту їхні діти також здобуватимуть в Україні.

(Продовження на стор. 8).

Подія

13 травня в бібліотеці Антоновичів Національного університету «Києво-Могилянська академія» відбулася літературний вечір «Дежавю». Саме як одне слово було написано назву в запрошенні, хоча за правописом варваризм цього штибу варто було б писати як *дежа-вю*, але менше з тим! Головне, що в одній кімнаті поряд із тисячами книжок вирішили зібратися три сучасні українські письменниці, Мар'яна Савка, Оксана Луцишина і Маріанна Кіянівська. Модераторкою зустрічі — Богдана Матіяш.

Треба сказати, що подібне зібрання — вже свято, тим більше, що воно відбулося саме 13 травня. Містику числа 13 обов'язково варто взяти до уваги, зокрема якщо одна з учасниць — людина з бароковим символічним мисленням (врешті, те, що 13 вдалося зібрати 3 письменниць, які говорили одним потужним голосом — також не випадковість). Цікаво, що ця зустріч відбулася вже втретє у стінах Могиляки, і всі рази дійство проходило в бібліотеці. Правда, корпуси мінялися, але поезія в їхніх стінах залишалася незмінною. Ось у чому справжня магія. Як зазначила пані Мар'яна на початку розмови в три з половиною

тично, з властивим українському світогляду ліризмом, сентиментальністю, ніжністю. Богдана Матіяш спробувала подискутувати щодо того, наскільки вірші Мар'яни відображають американське суспільство. «Здається, не знаючи, що йдеться про Америку, не можна сказати, що ці вірші було написано саме там», — зауважила пані Богдана.

Певним антиподом до «Мар'яниного прочитання» Америки виступила Оксана Луцишина (яка кілька років тому переселилася до Америки, де, як сама жартома зазначає, воляться хижі крокодили). На початку вона прочитала оповідку з такого собі майже класичного «чорного» американського гумору, власне, гумору і справді було мало, а все сильніше відчувалися претексти і впливи (вже даруйте за ці постійні пошуки контактів) Дж. Барта чи навіть С. Кінга.

Щодо виступу Маріанни Кіянівської, то, що й казати, барокове мислення — це та принада, до якої не можна залишатися байдужим. Та й сам стиль трохи екзальтованої (в розумінні нестандартної, яскравої!) Маріанни захоплює в генеталістського релігійно-філософського змісту її поезії. Поетичні спроби пані Маріанни — це складний світ стосунків із Богом, із Всесвітом, із собою. Її поезія духовна, спірирична, багато в чому ворує на біблійні пре-

частинка правди. Пані Савка згадала, як їй доводилося чути поезію британських колег-поетів, написану кельтською мовою, і відчуття від самого читання залишилися надзвичайні. Врешті, і «кельтські поети» були зачудовані ритмікою української поезії. Особисто мені здається, хоч ця думка є полемічною, що ритм і рима української поезії — це «перевага». Європейський світ утрачає потребу в римованій поезії, мовляв, уже все дано заримовано, тож далі так писати нецікаво, рима — наче пута на крилах Пегаса. На жаль, сучасний світ поступово відходить від цього. І навіть у останньому виданні антології української поезії мовами світу «римовані вірші» українських класиків перекладено верлібрами.

Невидимою тінню на цьому вечорі, таким собі привидом батька Гамлета можна вважати образ Оксани Стефанівни Забужко. Саме вона, як виявляється, запросила в Україну і Оксану Луцишину, подзвонивши по телефону, саме вона подзвонила і запросила на програму стажування до США Мар'яну Савку, відірвавши від редакторських справ (пані Мар'яна — редакторка видавництва «Старого Лева» у Львові). Пані модераторка хотіла порівняти стиль прозового письма Луцишиної зі стилем Забужко. Не знаю, чи «на добро» така нова/стара міфологізація образу письменника, чи знову ми маємо час створених культів і одіозних постатей, у поезії, у прозі, в критиці? Добре, якщо пані Забужко прагне сформувати в Україні письменницьке самобуття коло жінок-письменниць, допомагаючи їм «світлим німбом» свого імені. Але ж чи не йдеться про формування системи спрощених естетичних істин, у якій апріорним світлом має бути лише одна зірка, натомість усі решта — тільки чи відлуння, чи «спідзірки»... Принаймні порівняння стилістичного самобуття Оксани Луцишиної зі стилем Забужко мені особисто вдалося натягнути, і не в плані художньої техніки. Тематика, проблематика, можливість опанувати мову — все це природним чином перегукується в різних творчих лабораторіях. Погоджуюся, що «жіноча мова» і жіночий простір, який в українських реаліях розробила О. Забужко, постає своєрідною матрицею для молодших авторок. Мені ж йдеться про те, щоб із цієї «матриці» не формувалися прийдешні епігони, а стиль одного автора не став канонічним щодо інших молодих письменниць, які вже сформувалися чи то під впливом В. Вітмена, чи то М. Мітчел, чи то Біблії...

Якщо після виступу Мар'яни Савки Богдана Матіяш порівняла її поетичні візії Бостона з візіями Парижа в Бодлера, то поетику Маріанни Кіянівської хочеться порівняти з вічним образом «згара з полузгарком», який вказує людству, що все мине... і це теж мине. Залишатиметься тільки вічна поезія. У філософії існує поняття трьох великих есенціальій: розуму, емоцій та волі. Мені здається, що така класифікація буде цілком прийнятною і в цьому разі, адже поетика М. Савки — це поетика ніжно-романтичних, децю найвно-дитинних емоцій; художній світ О. Луцишиної — це простор розумових констант і навіть боротьби проти монадного розуму шляхом діалогізації в бахтінському розумінні тексту; містерія М. Кіянівської — це простір волі, волі людської, християнської і волі жінки-відступниці, яка шукає свого Бога, не погоджуючись із релігійними догматами, вона має право виступити проти Нього тому, що всім сством залишається вірною лише Йому.

Дмитро Дроздовський,
ФГН-4

Триєдність Поезії, або Розмова про джаз, крокодилів і Бога

голоси (як зауважила сама Богдана Матіяш, модератор — річ така, що може бути, а може й не бути), торік 13, але, правда, березня вона була в Могиляці, і директорка бібліотеки наврочила їй, що поїздка до США, до якої поетеса готувалася, триватиме два роки, хоча заплановано було побути на американському континенті лише 3 місяці. Насправді ж поїздка тривала один рік, але й цього часу вистачило для того, щоб усереднити поетичного світу пані Савки народилася збірка «Бостон-джаз».

Цікавим фактом зустрічі було те, що всі три героїні впродовж останнього року були не в Україні. Так, пані Маріанна нещодавно повернулася з Польщі, пані Оксана вже, можна сказати, — постійна мешканка Флориди, а пані Мар'яна була в Америці на літературній програмі. І лише могилянська бібліотека змогла в унісон поєднати три жіночі голоси.

Це був не лише літературний вечір, а й своєрідна презентація двох поетичних збірок: «Бостон-джаз» М. Савки та «Децю щоденне» М. Кіянівської. І посеред цього поетичного львівського дуету гармонійно вписалася ужгородсько-американська феміністка Оксана Луцишина, яка, на жаль, своєї поезії на вечорі не прочитала, обмежившись двома новелами з її останньої книжки. Навіть коли наприкінці зустрічі Людмила Таран (яка була гостею) все ж наполягла, щоб Оксана щось прочитала (означивши мимохіть поетичний стиль поетеси як «готичний»), ця пропозиція обмежилася лише референцією до останньої поетичної публікації О. Луцишиної в часописі «Кур'єр Кривбасу».

«Бостонська» поезія Мар'яни Савки відображає спробу захопленого прочитання американського тексту (врешті, все, що впливає на поетичну уяву, — це тексти і контексти, тож і бостонські схилки — також текст, насичений джазом і «мюрими магліоліями», як визначила сама пані Мар'яна). Її поетичний світ видається захопленням дівчинки перед величезним світом супердержави, в якій вона раптом потрапила через маленьку щілину. Через поезії Мар'яни Америка прочитується ідеаліст-

тексти, принаймні в більшості віршів Книга Буття й Еклезіаст прочитувалися досить таки чітко. І, звичайно, така вкоріненість поетеси XXI сторіччя у старозавітній і християнській світи додає неабиякої значенсвої й художньої ваги поезії, вона сприймається інакше, потребує вдумливості, нескvapності в читанні. Хоча навіть сприйняття такої літургійної поезії на слух приносить свої плоди. Темі Маріанни Кіянівської — вічні, її ліричний герой не женеється за проминальним, а вибудовує свою візію мистецтва як одного-єдиного Слова, врешті. Часом здавалося, що у стосунках із трансценденцією ліричного героя Кіянівської існує якась імпліцитна криза. Її художній світ — це інше християнство, це випробування і зречення, самострата і воскресіння. Але ж усі великі поети у своїй поетичній уяві пробують дійти ексегези світобудови, часто не приймаючи релігії й канонічної доктрини церкви. Особисто мені образ, який через поетичну ауру створила на зустрічі пані Маріанна, у чомусь видався подібним до образу Міріам, принаймні того, що створився у моїй свідомості після драми Лесі Українки. Маріанна Кіянівська постає проти Бога й повертається до нього через єдине Слово, яким для неї є Бог; у такий спосіб поетична символічна мова набуває ознак містичної сакральності, оновлюючи недовомлене. Здається, що поетика мовчання найбільше пасує саме до художньої образності Маріанни. Історія пані Кіянівської вкорінена в біблійній семіотичний простір, і, можливо, — sic! — саме тому видається чужим для пані Маріанни верлібр як поетичний жанр.

Останнє твердження викликало неочікувану дискусію, адже переважна більшість віршів Мар'яни Савки з її нової збірки — верлібри, вірші Оксани Луцишиної та Богдани Матіяш — також верліброві. Але, як пояснила Маріанна, йдеться не про заперечення цього жанру, а про неприйняття використовувати верлібр як полегшений спосіб поетичного письма, мовляв, немає рим, тож будемо писати верлібри, бо їх легше перекладати іншими мовами світу. Як не крути, але в цих словах є

Могилянський соціум

Подасмо до уваги читачів розмову з професором кафедри культурології НаУКМА Ольгою Петровою – відомою художницею, виставки робіт якої відбувалися в багатьох країнах світу, автором високо поцінованих книжкових ілюстрацій, зокрема й до «Дон Кіхота» Сервантеса та «Божественної комедії» Данте. Літографії до твору великого італійця закупила бібліотека Британського музею.

– Що на Вас справило визначний вплив як на художника за часів Вашого студентства?

– Мені пощастило з зустріччями. Тоді, на межі 60-70-х років, я взагалі дуже цікавилася старшими людьми, любила спілкуватися з ними й слухати їх. Знаєте, в молоді завжди немає часу через свої справи, а мене просто тягнуло спілкуватися зі старшими. Це були дуже цікаві літні люди – інтелігенція, що повернулася зі сталінських таборів. Багато років я това-

рнула свою роботу як ілюстратор у «Всесвіті» – тоді це був прогресивний журнал.

Мама дуже дбала про моє художнє виховання: скажімо, після чотирнадцяти років мене на кожні канікули відправляли в Москву або в Пітер. Там були родичі, знайомі, у яких я мешкала. До закінчення школи я вже знала колекції всіх музеїв Москви й Пітера. Можливо, я ще не знала біографій художників, але вже знала їх на око. Ота перша, юнацька освіта дозволила мені зробити ривок, випередити своїх однокурсників з інституту.

– Що Ви відчували, малюючи свої графічні коментарі до тих же рядків Данте, які вже втілювали в малюнку Боттічеллі, Доре, Блейк?

– Із Данте була дуже цікава історія. По-перше, я фрейдист і вважаю, що все починається з любові, яка є поштовхом до творчості. Я була закохана в Івана Драча, коли він працював із Миколою Бажаном над перекладом «Vita Nova», до якої Драч написав блискуче пронизливе вступне слово. Драч був фантастичною людиною, яка вкотилася в київську культу-

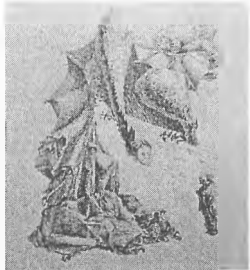
рну свої ілюстрації. Я ніколи не бачила, щоб такий великий маєстро так розліотувався на дівчину, що стояла перед ним. Він кричав: «Що це за крило в Геріона?! Він же не полетить, він упаде!» А потім накинуся на шибеників, які висіли у світлому листі – він бо вважав, що пекло мусить бути намальоване чорним! На що я відповіла, що пекло – не географічне поняття. Це поняття духовне – пекло всередині нас.

Він відчув, що це було зіткнення двох систем. З того часу почалася негативна реакція на мої ілюстрації. Коли вони були надруковані у «Всесвіті», цей часопис потрапив до ідеологічного відділу ЦК, і «вони», не зрозумівши, що це таке, відправили їх на рецензію академіку В. Касяну, а він був великим інтриганом. Він написав у рецензії, що то був сюрреалізм, і цьому художнику не можна працювати у видавництвах України. Він закрив мені двері. Коли я звернулася до Академії наук, щоб захищати дисертацію за Данте, мені відповіли, що їм це не цікаво. Тоді я поїхала до Москви, де мене залюбки взяли в прогресивний Ін-

Що означає проілюструвати Данте?

ришувала з Григорієм Порфіровичем Кочуром. Я прийшла на танці до його сина, і коли побачила старого – правда, він був швидше не старим, а худим і змордованим – він стояв ще в унтах... Я одразу до нього прилипла, і ми з ним співпрацювали 37 років. А в кочурівській хаті я зустрічалася і зі Світличним, із Дзюбою, з яким і досьогодні багато працюємо. А потім, коли мою дипломною роботою були ілюстрації до «Дон Кіхота», я познайомилася з Миколою Лукашем як з перекладачем Сервантеса. Йому дуже сподобалися мої ілюстрації, він хотів, щоб вони побачили світ – але за його життя цьому статися не судилося.

Офіціоз Спільки художників одразу зарахував мене до націоналістів, тобто, в опозицію. Я ще не розуміла, що я була в колі (як «вони» вважали) націоналістів, я просто бачила, що це прекрасні розумні, освічені люди. Я виховувалася в бібліотеці Кочура, він мені давав книги, і можна

сказати, що йому я звдаючу своїм становленням. Адже вдома були малюнки, була бібліотека – але така, як у всіх. Тут я потрапила у виняткову бібліотеку. Дружба з такими людьми зробила з мене ілюстратора-практика, і коли я закінчила поліграфічний інститут, я вже ілюструвала Володимира Дрозда (як була його першим ілюстратором), Ірину Жиленко, Євгена Гуцала, Людмилу Скирду, Валерія Шевчука. Тобто це не були лише світські контакти – це була професійна співпраця з талановитими людьми. Тоді й почався мій шлях. Ще студенткою я почала

ру, ніби жива ртуть, ніби блискавиця. Недарма ж тоді Бажан приймав його як сина. Ми з Драчем розмовляли на дантівські теми, нас оточувала ця інтелектуальна атмосфера дантівської комісії, у якій працював і Кочур. Це була потужна інтелектуальна інтрига, яка протистояла офіційній сірзні. Тоді я вже зробила ілюстрації до «Дон Кіхота», і мій перший чоловік, покійний архітектор Юрій Єврсєнов, сказав мені, коли я працювала над ними, щоб я не брала за простої теми для диплому: «Якщо диплом полегшеним зробити, то потім у житті більш ні за що масштабне не візьмешся. Вирощуй себе на дипломі». Тоді до мене з повагою поставилися і Кочур, і Лукаш, які давали мені літературу – я тоді прочитала багато іспанських критиків.

І коли отак я себе підготувала до масштабної роботи, ця аура дантівського кола, серед яких були художники Гавриленко, Якутович, Данченко, затягла мене. Я почала уважно читати «Божественну комедію», ведучи нотатник, і тривало це цілий рік. Мене дуже гнітило, що є ілюстрації Боттічеллі, Доре... Але я розкопала шістьдесят ілюстраторів Данте! І це лише найповажніші – від XV до XX ст.

От я назбирала таку колекцію ілюстративного ряду – сиджу й дивлюся, зовсім страшно, все вже пібито зроблено. А потім я прочитала (це мені підкинув Кочур) «Разговор о Данте» Мандельштама. Після цього відбувся струс, повне переосмислення. Я зрозуміла, що ніхто до Данте не прийшов, крім, можливо, Боттічеллі в малюнках до останніх пісень. Тобто, за допомогою Мандельштама я звільнилася від усіх попередників. І малювати стало легко, бо знайшовся шлях.

Навіть був один цікавий епізод. Ви пам'ятаєте, серед моїх ілюстрацій до Данте є Геріон. Якимось відомий радянський ілюстратор Дементій Шмарінов був запрошений до Києва як голова комісії на захисті дипломів у Академії мистецтв. Мене з ним особисто познайомили, і я показала йому

титул мистецтвознавства. Я потрапила в око Г. Недошивіну, А. Чегодаєву. Почалися щасливі чотири роки навчання

аспірантурі. Я їздила на кожне засідання, слухала обговорення дисертацій найвизначніших науковців. Подібну практику я хотіла запровадити і в нас на кафедрі, але чомусь вона не прижилася, і дисертант працює келійно, без широкого обговорення. Я вважаю, що це не на користь.

– Чи є у Вас якісь побажання щодо покращення навчального процесу в Києво-Могилянській академії?

– Так. Я вже давно наполягаю на створенні кабінету мистецтв. Мені здається, що якби наші студенти слухали курс історії мистецтв у оточенні гарних картин і репродукцій, вони б перебували у відповідній аурі, і матеріал був би ближчий їм. Адже часто я маю проблему – студенти не здатні милуватися фактурою картини, настільки їхні очі після монітору відвикли від живого спілкування з полотном! Таку почесну місію свого часу виконала пані Замостян (перший керівник культурно-мистецького центру Могилянки), і в приміщенні Академії прикрашені неймовірно цінними роботами з університетської колекції.

Було б добре, якби кафедри виділили приміщення, а решту ми вже самі зробимо: думаю, що з Академії мистецтв нам згодилися б передати деякі оригінали, а молоді художники були б раді подарувати нам свої роботи.

Розмовляв Назарій Назаров,
ФГН-1

ПРОчитання

Знання — найважливіший ресурс XXI століття. Ця теза, висловлена колись у працях американського футуролога, блискучого політичного стратега Олвіна Тофлера має символічне значення. Саме знання стає скринькою Пандори і яблуком Афродіти водночас. На жаль, поки що в Україні не можна казати про повноцінне утвердження знаннєвої революції. проте щороку крок за кроком ми наближаємося до нового суспільства, аксіологічний центр якого — здатність перебувати в безмірі інформаційних

магістралей. Але, крім проблеми переходу від одного типу суспільства до іншого, не варто забувати й про іншу проблему, менш привабливу, але також фундаментальну. Маю на увазі проблему безграмотності й напівосвіченості. Ця проблема виникає не через те, що суспільство не встигає за всіма найновішими відкриттями й досягненнями, що є у світі, а лише в результаті

тензійності на складні наукові матерії. Натомість у кожній книжці подано аксіологічні відповіді на складні соціально-політичні й гуманітарні питання, які стосуються мови, історії, археології, етнології... Подібна орієнтація одразу визначає й свого читача. Адресатом повідомлення в цій комунікативній системі може бути і вчитель середньої школи, і домогосподарка, і студент, і бізнесмен, і ведучий. Отже, нарешті ми маємо проєкт, зорієнтований на широкий читачий загал. У доступній формі викладено суперечливі питання української нації. Обрана форма дає можливість пересічному читачеві знайти відповідь на своє «сокровенне» запитання. І головне — кожен може переконатися у правильності відповіді, адже аргументи в усіх виданнях є вкрай прозорі, чіткі, ґрунтовні.

Чого тільки вартують соціолінгвістичні праці Лариси Масенко про інтерференцію мов в Україні, про соціокультурний аспект функціонування суржиків, про взаємодію мови й політики, мови і суспільства в XX сторіччі і на початку Незалежності, про український лінгвоцид як результат впровадження тоталітарної політики щодо української мови! На самому початку книжки «(У)мовна (У)країна» авторка зауважує: «Конфліктність нинішніх мовних проблем України корениться в деформаціях її мовної ситуації, успадкованих від колоніального

білорусів і росіян. Як зазначає Л. Залізник далі: «Національна історія будь-якого народу починається з народження її суб'єкта — того, хто її творить... Національна історія є стрижнем національної свідомості, на основі якої формується модерна українська нація... У наш час три головні концепції україногенезу змагаються між собою за прихильність громадян незалежної України: аматорсько-романтична трипільська, пострадянська пізньосередньовічна та ранньосередньовічна, яку з середини XIX ст. розвивають українські історики, мовники, етнологи. Головною перешкодою на шляху затвердження правдивої версії походження українців, яка базувалася б не на аматорських фантазіях чи політичних спекуляціях, а на наукових аргументах, є її зайва політизація... Проблема етногенезу східних слов'ян торкається гострого політичного питання легітимності приєднання українців та білорусів з їхніми етнічними землями до Російської імперії. Одна справа — якби це було добровільне возз'єднання в одне ціле частин колись єдиного давньоруського етносу, інша — коли сталося загарбання імперською Москвою земель окремих самобутніх народів. Ці далекі від науки аспекти зазначеної проблематики призвели до її глибокої політизації».

На самому початку книжки читачеві запропоновано «необхідний словничок», тобто мінімальний перелік базових понять, які важливо чітко розрізняти та усвідомлювати, зокрема це: автохтони, етногенез, мезоліт, неоліт тощо. Книжку про «походження українців» ілюстровано мапами, вона вміщує ґрунтовний бібліографічний перелік. Отже, якщо певна порушена проблема зацікавить читача більше, він завжди зможе звернутися до ширшого кола наукових джерел.

Видання «Новітні міфи та фальшивки про походження українців» багато в чому співзвучне з попереднім, адже заторкає питання етногенезу «в тумані міфології». Інша річ, що в цій книжці читач може ознайомитися з точками зору і фахових істориків, і археологів, і мовознавців, як-от: член-кореспондент НАНУ Григорій Півторак, професор НАУКМА Леонід Залізник, професор Віталій Отрошенко, професор Сергій Серєда, професор Наталя Яковенко (завідувачка кафедри історії Києво-Могилянської академії), професор Василь Лучик (завідувач кафедри слов'янського мовознавства Києво-Могилянської академії). Перед експертами було поставлено такі завдання: «Чому сьогодні вважаються актуальними питання походження українського народу? Наскільки етногенез українців та давня історія України правдиво висвітлюється в мас-медіа? Наскільки сучасним є викладання історії України, зокрема щодо походження українського народу? Чи є питання етногенезу українців та давньої історії України політизованими і чому? Чому саме трипільська культура стала відповідною точкою для створення етноміфології?».

Як зазначено в передньому слові, «давня історія України замість того, щоб бути предметом наукових досліджень, стає полігоном для поширення ідей, дуже далеких від науки, а часом і від здорового глузду. У газе-

Національний «Likbez»

незаповнених соціально-інформаційних лакун.

Більшість із нас і досі плутається в періодах національної історії, а хтось категорично не хоче приймати, що історія України давніша за історію Росії, бо українське коріння сягає ще часів Київської Русі; що українська мова не австрійська вигадка, не покруч, а повноцінна мова. Саме з метою ліквідувати «засори», лакуни в «буттєвих питаннях» на кшталт «хто ми?», «звідки ми?» й «куди йдемо?» було засновано серію «Likbez-Абетка» під гаслом «Поєднаймо патріотизм зі здоровим глуздом!». Видання цієї серії здійснюється в рамках видавничих проєктів Центру соціогуманітарних досліджень ім. В. Липинського. Центр очолює історик Кирило Галушко. За останній рік у цій серії з'явилося вже чотири видання: «Новітні міфи та фальшивки про походження українців» за результатами круглого столу «Міфологізація походження українців», що в лютому 2007 року відбувся в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»; «Походження українців: між наукою та ідеологією» професора НАУКМА, званого в Україні археолога Леоніда Залізника; «(У)мовна (У)країна» завідувачки кафедри української мови НАУКМА Лариси Масенко та «Народи, етноси, нації...» самого Кирила Галушка. Всі книжки з'являються у шанованому київському видавництві «Темпора» накладом 1000 примірників.

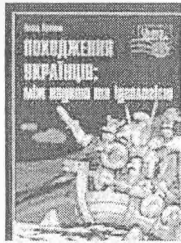
Одразу хочу зауважити, що всі видання в цій серії належать до категорії «популярної літератури». Як на мене, ця чітко визначена стратегія є вкрай важливою. Немає жодної пре-

минулого. Російській мові вдалося витіснити й замінити українську на значній території її поширення у головній функції, яку виконує мова, — функції спілкування. Ситуація, за якої нерідна мова претендує на роль, адекватну ролі рідної, неприродна та руйнівна. У таких обставинах взаємині двох мов визначають не гармонійне співіснування і взаємодія, а конфлікт і боротьба, яка триватиме доти, доки на цій території не переможе одна з них. Викривлена мовна ситуація країни блокує реалізацію іншої надзвичайно важливої ролі національної мови — об'єднавчої. У державотворчому процесі національній мові належить чільна роль. Об'єднати і відокремити — ось дві головні функції, які вона виконує... Спільна мова є одним із головних факторів, які забезпечують солідарність населення і, відповідно, стабільність держави. «Відродження чехів як нації», — зазначає відомий письменник Мілан Кундера, — не заслуга військової сили або політичного таланту. Наріжний камінь тут — могутнє інтелектуальне зусилля, аби відновити літературну чеську мову».

Професор Леонід Залізник прочиняє двері до проблеми етногенезу українців. А ця проблема, погодьтеся, в руках людей негідних перетворюється на засіб маніпуляції, на інструмент для витворення міфу, для когось позитивного, а для когось абсурдного. І головне, в Україні дуже багато «любомудрів» долучилося до цієї проблеми. А там де багато мудреців, там мало мудрості. Леонід Львович розставляє усі крапки, даючи відповіді на запитання: хто такі трипільці та арійці? Вчений вказує на проблему давньоруської народності, етнічні про-

тах та на телебаченні при обговоренні таких питань домінують не науковці, не фахівці, а «епохальні першовідкривачі», «пророки» та самозвані «академіки». Гонитва журналістів за сенсацією в свою чергу спричиняє спотворене уявлення суспільства про минуле. З іншого боку, самі ж академічні науковці (люди здебільшого неопублічні) або уникають «принизливих» суперечок з шахраями, або критикують їхню псевдонаукову ахінею лише у своїх фахових виданнях, які читає лише коло їхніх колег. Наслідком цього стала дискредитація українських науковців в очах їхніх колег з інших країн, падіння репутації української науки взагалі, а виклад історії України у шкільних підручниках став посміховиськом. Найгірше те, що частина псевдонаукових теорій плекає серед своїх прихильників нацистські, расистські та антисемітські настрої. Ми переконані, що це становить пряму загрозу стабільності та безпеці України, — підсумовують фахівці з Центру В. Липинського.

Насамкінець хочеться зазначити, що серія «Likbez-Абетка» — це унікальне джерело знань, адже найскладніші, найдискусійніші і нібито найзаплутаніші питання, оповиті сер-

панком людської ілюзії, міфу, ідеології, заполітизованості, амбіцій, подано в найдоступнішій формі. Кожна книжка — це міні-енциклопедія. Читач не розгубиться в океані текстів і складних понять. Навпаки, він може не поспішаючи, крок за кроком відкрити для себе принаймні якусь частину правди щодо України в її різних іпостасях, мовній, історичній, етнічній. Книжки зорієнтовано на невимушене прочитання, вони не тиснуть, а переконливо підводять до самостійної думки, адже, попри те, що це популярна серія, її авторами є визнані фахівці. В цьому, як на мене, величезний плюс такої серії. Крім високочолої науки, завжди мають бути буферні зони, містки, які допомагають непосвяченим долати перешкоди у прагненні пізнати світ. Таким містком є серія «Likbez-Абетка», яка пропонує поєднати патріотизм і здоровий глузд, усуваючи міфологічно-утопічну мішуру.

Всі книжки можна замовити або в Центрі соціогуманітарних досліджень ім. В. Липинського вул. Б.Хмельницького, 36, офіс 3, факс +38 044 239 74 19; тел. +38 067 538 43 13 E-mail: info@lrc.org.ua http://www.lrc.org.ua

або у видавництві «Темпора»: вул. Богдана Хмельницького, 32, офіс 4 (під'їзд під аркою) Тел./факс (044) 234-46-40 E-mail: tempora@tempora.com.ua http://www.tempora.com.ua

Ціна кожної книжки - 10 грн.

Дмитро Дроздовський,
ФГН-4

Актуально

Конкурс імені Єжи Гедройця

Посольство Республіки Польща оголошує II Конкурс імені Єжи Гедройця для випускників бакалаврських, магістерських програм, молодих науковців

Умови участі у конкурсі:

- випускники бакалаврських, магістерських програм 2007, 2008 рр., молоді науковці

- актуальні за тематикою кваліфікаційні та кандидатські роботи, завершені в 2007, 2008 рр., присвячені історії та сучасності Польщі, а також польсько-українським взаєминам.

Для участі у конкурсі претендент подає: CV; короткий опис роботи; роботу в друкованому та електронному вигляді

Термін подачі необхідних документів не пізніше 30 червня 2008 р.

Документи надсилати: вул. Ярославів вал 12, Київ 01901, e-mail: olahnatuk@polska.com.ua

Контактна особа: др. Оля Гнатюк, радник Посольства Республіки Польща, керівник Відділу культури і науки, тел. 8-044-230-0708

Передбачено по три премії у двох категоріях: бакалаврської або магістерської роботи та кандидатської роботи. Перша премія за магістерську або бакалаврську роботу становитиме 500 у.о., друга — 300, третя — 200. Перша премія за кандидатську роботу становитиме 1500 у.о., друга — 800; третя — 500. Найкращі праці будуть надруковані у престижних наукових виданнях.

Додаткова інформація про конкурс знаходиться на сайті Посольства: www.polska.com.ua

Завершився проект «Славетні могилянці»

Завершився проект «Славетні могилянці», проведений студентською організацією «Могилянська ініціатива» спільно з адміністрацією Могилянки та за інформаційної підтримки Радіо КВІТ.

Протягом місяця студенти визначили найславетніших за всю історію Могилянки. Надійшов 201 бюлетень, названо 228 прізвищ. Найбільша активність спостерігалася серед студентів ФГН та ФІПрН.

Результати можна назвати цілком передбачуваними: на першому місці, з майже подвійною перевагою, В.С. Брюховецький, на другій сходинці розмістився Г.С. Сковорода, а бронзу взяв Петро Могила.

Загалом же серед славетних явно переважають представники сучасної Могилянки:

викладачі: Дикій Є., Опанасюк Ю., Тихолаз А., Захарійченко Ю., Головащенко С., Кірсенко М., Лавриньць О.; декани: Шербак В. В., Іванова Н. Ю., Третякова О. В.; президент НаУКМА Квіт С. М.; меценат Антонович О. М.; студенти: Динчик, Давиденко Денис, Євген Капшук (Іжачок), Азімов Федір.

До числа «переможців» також увійшли такі історичні постаті: гетьмани: Іван Мазепа, Петро Конашевич-Сагайдачний, Пилип Орлик, Іван Виговський; вчений Михайло Ломоносов; фундаторка Галшка Гулевичівна; архітектор Іван Григорович-Барський; церковний діяч Феофан Прокопович.

Вітаємо

Студенти НаУКМА стали лауреатами Всеукраїнського літературного фестивалю «Просто так»

17 травня в Коростені відбулася фінальна частина Всеукраїнського літературного фестивалю «Просто так». Серед його учасників Києво-Могилянську академію представляли Світлана Богдан, Юлія Стахівська і Дмитро Дроздовський. В номінації «Поезія» Юлія Стахівська (ФГН-4) здобула *заохочувальну премію*, а в номінації «Літературна критика» Дмитро Дроздовський (ФГН-4) здобув *першу премію за рецензію на книжку М. Бланіо "Простір літератури"*. «Просто так» — Всеукраїнський фестиваль сучасної української літератури, який щороку традиційно проводиться в Коростені під патронатом інформагенції «УНІАН», тижневика «Дзеркало тижня», коростенського міського голови та Національної спілки письменників України.

Фестиваль розпочав свою історію в 2000 році, коли на свято Покрови до Коростеня з'їхалися письменники і поціновувачі літератури з усієї України. «Просто так» — це літературне свято, на якому немає поділу на професіоналів і любителів. У фестивалі беруть участь талановиті письменники з усієї України.

Студенти ФПВН посіли 2 місце у правничій олімпіаді

Команда факультету правничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія» у складі: Белешко Марини Олегівни — 4 рік навчання; Венгера Володимира Миколайовича — 4 рік навчання; Ковальчук Вікторії Вячеславівни — 4 рік навчання посіла 2 місце у другому етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з правознавства.

Олімпіада проходила з 22 по 26 квітня 2008 року в Одеській національній юридичній академії, згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 18.12.07 р. № 1150.

Щиро вітаємо і бажаємо нових перемог!

Лекції-зустрічі в НаУКМА

16 травня в Центрі польських і європейських студій НаУКМА відбулася лекція Жана-Філіпа Жаккара, всесвітньо відомого слависта, професора Університету Женеви (Швейцарія). Тема лекції в НаУКМА була така: «Принцип "плинності" та його криза в російській літературі наприкінці Срібної доби».

Зустріч відбулася за підтримки кафедри літератури та іноземних мов, Центру міжкультурної комунікації та Центру польських і європейських студій НаУКМА.

22 травня відбулася лекція професора Айлін Баркер (Великобританія) на тему «Постмодернізм, модернізм і пре-модерний консерватизм у нових релігійних течіях: виклики для сучасного суспільства». Організатор — кафедра філософії та релігієзнавства.

23 травня пройшла зустріч із чемпіоном світу з боксу Володимиром Кличком: «Кличко: історія успіху»

(Продовження. Початок на стор. 3).

Тож бачимо, наскільки державний статус піднімає престиж української мови. Водночас наші діти ще зі школи звикають українською говорити на уроках, а російською слухати музику, наприклад. Українська у них асоціюється з офіціозом і стає менш цікавою, ніж російська, яка асоціюється з розвагами.

— За результатами Ваших досліджень, більшість громадян надають перевагу перегляду російських і зарубіжних фільмів у російському озвучуванні, а також скоріше купують зарубіжну літературу в російському перекладі, аніж в українському.

— Більшість наших громадян за радянський період звикли до обмеженого набору українських слів і фраз, тому, коли зараз з екранів телебачення вони чуять українську мову, вважають її галицькою. А на Сході, ви ж знаєте, як людей лякають «бандерівцями» і примарною галицькою експансією. Окрім того, має значення якість озвучування і перекладів. На телебаченні є, наприклад, такі неперевершені перекладачі як Олекса Негребецький та Станіслав Чернілевський. Однак субтитри до російських фільмів, вже не кажучи про їхню загальнонепотрібність, дуже часто робляться неякісно. А що ж до українських перекладів зарубіжної класики, то наклади цих книжок набагато менші від російських, тому знайти їх важче, особливо на Сході і Півдні України, хоча якістю вони не поступаються російським перекладам.

— Які рекомендації Ваша команда запропонувала державі, щоб зрушити мовну проблему з мертвої точки?

— Потрібно запровадити іспити з української мови для держслужбовців. По всій країні потрібно запровадити курси з вивчення української мови не лише для посадовців, а й для вчителів, викладачів університетів. Складною є ситуація з українською книгою, адже сукупність усіх вітчизняних видань приблизно дорівнює продукції одного російського видавництва. З пресою ситуація не краща, адже навіть на Західній Україні 85–90% видань є російськомовними, а в Києві українські газети треба запитувати, тому що вони не завжди представлені у вітринах.

Ми пропонуємо термін «недержавні мови» для всіх уживаних в країні мов, окрім української. Юридична база має бути однаковою для всіх недержавних мов. Ми вже бачили, як окремі політики спекулюють на особливому статусі російської мови, коли вони оголошували її регіональною мовою, посилаючись на «Європейську хартію регіональних мов або мов меншин» і на бажання жителів окремих регіонів, тоді як 60,3% українців на наше запитання відповіли, що вони ніколи не чули про цю хартію. І навіть якщо вони хотіли б, щоб російська мова мала статус другої державної, вони не спростовують той факт, що на сьогодні з єдиною державною українською мовою вони не відчувають жодних перешкод у використанні російської мови.

Олія Морозюк,
ФГН-3

Публікації

Дмитро Дроздовський. Гарет Джонс повертається в Україну // День. — № 95. — 2008. — 31 травня. — С. 1,4

Наталія Ромашова. Що залежить від виборця? // День. — № 87. — 2008. — 21 травня.

Прес-служба Ліги українських меценатів. Де ви, українські Дюма і Сенкевичі? // Слово Просвіти. — №20. — 2008. — 15–21 травня. — С. 13.

Інф. Студенти НАУКМА стали лауреатами Всеукраїнського літературного фестивалю «Просто так» // Хрещатик. — № 77. — 2008. — 20 травня.

Олексій Гарань. Криза коаліції спровокована Секретаріатом президента // Газета по-українськи. — 2008. — 15 травня.

Михайло Винницький. "З дипломом Кембриджа чи Сорбонни в Україні ви ніхто!" Чому? // День. — № 81. — 2008. — 13 травня.

Зоряна Крїт. Зачіска «під Юлю» // Україна молода. — № 86. — 2008. — 13 травня.

Ірина Красуцька. Щоб дитина читала... // Освіта України. — № 35. — 2008. — 13 травня. — С. 6.

Олександра Коваль. Я читаю! А ти? // Україна молода. — № 85. — 2008. — 8 травня. — С. 19.

На УКУМА в інформаційному просторі

Святослав Мізернюк. Розвінчування міфів // Слово Просвіти. — № 19. — 2008. — 8–14 травня. — С. 7.

Ганна Іванова. Десять років тому відкрився Київський міський центр роботи з жінками // Демократична Україна. — № 18. — 2008. — 8 травня. — С. 23.

Григорій Ковтун. 18-річний президент Академії наук // Демократична Україна. — № 18. — 2008. — 8 травня. — С. 26.

Телерадіоєфіри

27 травня. В. Брюховецький у програмі ТСН на телеканалі "1+1". Інтерв'ю про зовнішнє тестування.

27 травня. І канал Українського радіо. Програма "Добридень". 14.00 - 14.55. В ефірі проф. В. Кушніренко, коментар О. Галенка.

28 травня. В. Брюховецький на телеканалі "Сіті". 21.30. Новини.

Інтернет – простір

1. Про могилянців та могилянці про... Висвітлення теми ВІЛ/СНІДу в ЗМІ України. Практичні рекомендації // "Громадський простір" — 7 травня 2008.

<http://www.civicua.org/news/view.html?q=1082341>

Початок кінця "велесовщини" // "Народна Правда" 10 травня 2008. <http://www.narodnapravda.com.ua/history/48259d5bd6b31/>

Что происходит с 5-м? (Доцент НАУКМА п. Ігор Лосєв розмірковує про те, чим викликані негативні зміни на 5-му телеканалі) // Центр екстремальної журналістики - травень 2008.

http://www.cjes.ru/lenta/view_news.php?id=8900&y=2008&m=5&lang=rus
Зачем Украине канцлерская республика? (Науковий директор Школи політичної аналітики НАУКМА О. Гарань: «Концентрація влади в одних руках є занадто ризикованою») // ГлавРед — 14 травня 2008.

<http://glavred.info/archive/2008/05/14/105713-2.html>

В боротьбу за Фонд госимущества подключился суд (Науковий директор Школи політичної аналітики НАУКМА п. Олексій Гарань коментує можливість звільнення Валентини Семенюк з посади голови Фонду держмайна). // Bagнет - 14 травня 2008.

<http://www.bagnet.org/news/summaries/ukraine/2008-05-14/2761>

"Кому вигідний зрив київських виборів?" (Науковий директор Школи політичної аналітики НАУКМА Олексій Гарань висуває свої версії про те, кому ж вигідний зрив виборів у Києві). // ГлавРед - 20 травня 2008.

<http://ua.glavred.info/archive/2008/05/20/161450-0.html>

2. Події в НАУКМА

"Дежавю" з ароматом конвалій. Ужгородка Оксана Луцишина презентувалася в Києво-Могилянській Академії (Про літературну зустріч із поетками Мар'яною Савкою, Мар'яною Кіановською та Оксаною Луцишиною, що

відбулась у бібліотеці ім. Тетяни та Омеляна Антоновичів у НАУКМА) // Закарпаття online — 17 травня 2008. <http://zakarpatya.net.ua/loadnews.asp?id=21864>

3. Про НАУКМА

Могилянське барокко в інтер'єрі сучасності. Розмова з Тетяною Лютою, керівником Центру «Музей української звитяги» Національного університету «Києво-Могилянська академія» // Відлуння віків. 23.05.08.

<http://www.pamjatky.org.ua/ShowInterview.aspx?ID=89>

Докладніше дивіться на сайті НАУКМА www.ukma.kiev.ua/ НАУКМА в медіа

